

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Ceisteanna Coitianta

An Ciste um Struchtúir Stairiúla agus
Scéim Infheistíochta maidir le
hOidhreacht Thógtha

Ullmhaithe ag An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

gov.ie/tithiocht

Ábhar

An Ciste um Struchtúir Stairiúla	1
Cad é atá i gceist le Ciste na Struchtúr Stairiúil?	1
Conas is féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú faoin gCiste Slándála Sláinte?	1
Cé atá in ann iarratas a dhéanamh maidir le HSF?	1
Céard iad oibreacha cáilitheacha/oibreacha neamh-cháilitheacha faoin HSF?	2
Cé mhéad maoinithe is féidir a dhámhachtain faoi HSF?	2
Cad is “struchtúr dúchasach” ann?	2
Conas a dhéantar measúnú ar iarratais?	3
An féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú thar roinnt blianta?	3
Cén áit ar féidir liom tuilleadh eolais a fháil faoin HSF?	3
Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreacht Thógtha.....	4
Cad é atá i gceist leis an Scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha	4
Conas is féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú faoin BHIS?	4
Conas is féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú faoin BHIS?	4
Cé na cineálacha oibreacha atá clúdaithe faoin BHIS?	4
An féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú thar roinnt blianta?	5
Measúnú ar iarratais	5
Cá bhfaighidh mé tuilleadh eolais faoin BHIS?	5

An Ciste um Struchtúir Stairiúla

Cad é atá i gceist le Ciste na Struchtúr Stairiúil?

Is scéim bhliantúil é an Ciste um Struchtúir Stairiúla (HSF) a fheidhmíonn ar bhonn ciste meaitseála. Is iad príomhaidhmeanna HSF oibreacha caomhnaithe ar mhórsála a chumasú ina meastar go bhfuil an struchtúr stairiúil an-suntasach agus go bhfuil gá le deisiú práinneach, athnuachan agus athúsáid struchtúr stairiúil a spreagadh, tacú le fostaíocht sna hearnálacha caomhnaithe agus tógála, agus athléimneacht a chothú inár struchtúir stairiúla chun cur ar a gcumas éifeachtaí an athraithe aeráide a sheasamh.

Conas is féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú faoin gCiste Slándála Sláinte?

De ghnáth, fógraítear an HSF go luath i mí na Samhna, agus tá na hiarratais ar oscailt go luath ina dhiaidh sin, agus spriocdháta ag deireadh mhí Eanáir. Is féidir iarratais a dhéanamh chuig an Oifigeach Caomhantais Ailtireachta nó chuig oifigeach sonraithe eile (e.g. an tOifigeach Oidhreachta nó a leithéid) i d'údarás áitiúil. Is féidir foirmeacha iarratais a fháil ar líne ar shuíomh gréasáin na n-údarás áitiúil nó ar shuíomh gréasáin na Roinne tar éis an fhógra go bhfuil iarratais oscailte.

Cé atá in ann iarratas a dhéanamh maidir le HSF?

Cuireann an Ciste do Struchtúir Stairiúla maoiniú caipitil ar fáil d'oibreacha ar struchtúir cháilitheacha lena n-áirítear an méid seo a leanas:

- (i) **Struchtúir faoi Chosaint:** Struchtúir i dTaifead na Struchtúr faoi Chosaint (RPS) de chuid gach Údaráis Áitiúil;
- (ii) **Struchtúir atá beartaithe lena n-áireamh san RPS**ach nach bhfuil ceadaithe go foirmiúil fós lena gcur san áireamh.
- (iii) **Struchtúir nó oibreacha laistigh de Limistéir Chaomhantais Ailtireachta** (ACAnna), nó laistigh de thaitneamhacht Shéadchomhartha Náisiúnta, i gcás ina bhfuil cúinsí eisceachtúla i gceist;
- (iv) Úinéirí struchtúr dúchasach nach bhfuil liostaithe i dTaifead de Dhéanmhais Chosanta;
- (v) Úinéirí déanmhas dúchasach laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta, ach ní bheidh siad faoi réir cosaint reachtúil thairis sin.

Céard iad oibreacha cáilitheacha/oibreacha neamh-cháilitheacha faoin HSF?

Féach treoirleabhrán HSF le haghaidh liosta iomlán d'oibreacha cáilitheacha/neamhcháilitheacha.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach mór dul i gcomhairle le speisialtóir cáilithe caomhantais maidir leis na hoibreacha, agus ní mór achoimre mhionsonraithe ar na hoibreacha atá le déanamh a chur faoi bhráid an Údaráis Áitiúil leis an bhfoirm iarratais.

Cé mhéad maoinithe is féidir a dhámhachtain faoi HSF?

Tá a lán Sruthanna ag an HSF le tairseacha éagsúla maoinithe. Tairgeann Sruth 1 deontais ó EUR 15,000 go EUR 50,000 agus tá sé dírithe ar dheisiúcháin riachtanacha agus oibreacha caipitil níos lú chun struchtúir oidhreacht a athchóiriú agus a chaomhnú. Tá fo-shruth ag Sruth 1 leis na paraiméadair maoinithe chéanna d'éadaigh shiopa stairiúla agus d'éadaí siopa Gaeilge.

Tairgeann Sruth 2 deontais ó EUR 50,000 go EUR 200,000 le haghaidh tionscadail feabhsaithe, athchóirithe nó athúsáide níos mó a bhaineann le struchtúir oidhreacht i gcás inar léiríodh leas soiléir pobail nó poiblí, nó inar léiríodh go bhfuil buntáiste soiléir cónaithe ann (ní mór na tionscadail sin a chur chun cinn tríd an bpróiseas pleanála de réir mar is gá).

Tairgeann an Sruth Vernacular deontais ó EUR 5,000 go EUR 10,000 chun tacú le deisiúcháin chaomhantais agus oibreacha beaga caipitil ar struchtúir dhúchasacha nach bhfuil liostaithe i dTaifead a n-údarás áitiúil ar Dhéanmhais Chosanta nó atá faoi chosaint dlí ar shlí eile. D'fhéadfadh struchtúir dá leithéid a bheith suite laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta.

I ngach Sruth, tá maoiniú meaitseála riachtanach, ó 20 % go 50 %.

Cad is “struchtúr dúchasach” ann?

Is struchtúir dhúchasacha iad na cinn a tógadh gan aon phlean foirmiúil. Go ginearálta, is foirgnimh meartha iad a thógtar ag baint úsáide as modhanna traidisiúnta agus ábhair shimplí a bhí áitiúil sa cheantar nó ar fáil go héasca. I measc na gcineálacha oibreacha a maoiníodh roimhe seo faoin Sruth Vernacular tá deisiúcháin saoirseachta chomh maith le deisiúcháin ar dhíonta, fuinneoga, simléir agus ballaí, lena n-áirítear ballaí cloiche tirime. Maoiníodh oibreacha ar nós fásra a bhaint agus a rindreáil agus a athcheapadh freisin.

Conas a dhéantar measúnú ar iarratais?

Déanann painéal saineolaithe measúnú ar na hiarratais faoi na critéir seo a leanas:

1. Tábhacht an struchtúir.
2. Éifeachtúlacht an deontais maidir le haidhmeanna an Chiste um Struchtúir Stairiúla a bhaint amach.
3. Cáilíocht na modheolaíochta agus fiúntas teicniúil na n-oibreacha atá beartaithe.
4. Rannchuidiú na n-oibreacha beartaithe chun an struchtúr a choinneáil in úsáid, nó chun é a thabhairt ar ais in úsáid.
5. Leas poiblí nó pobail níos leithne (Stream 2 amháin).

An féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú thar roinnt blianta?

Féadfaidh tionscadail ar bronnadh maoiniú orthu faoi Shruth 2 maoiniú a fháil ar feadh dhá bhliain, ach ní fhéadfaidh na Sruthanna eile tionscadail a mhaoiniú ach ó bhliain go bliain. Tá fáilte, áfach, roimh iarratais/tionscadail.

Cén áit ar féidir liom tuilleadh eolais a fháil faoin HSF?

Is féidir leis an Oifigeach Caomhantais Ailtireachta, an tOifigeach Oidhreachta nó oifigeach sonraithe eile i d'údarás áitiúil tuilleadh eolais a chur ar fáil maidir leis an scéim mhaoinithe, maidir le conas iarratas a dhéanamh agus maidir le spriocdhátáí, chomh maith le comhairle a thabhairt maidir le haon cheisteanna a bhaineann le do struchtúr.

Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreacht Thógtha

Cad é atá i gceist leis an Scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha

Is scéim bhliantúil í an Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreacht Thógtha (BHIS) a fheidhmíonn ar bhonn ciste meaitseála. Chomh maith le tacaíocht airgeadais a bhfuil géarghá léi a chur ar fáil do thionscadail ar mhionscála dlúthshaothair, tá sé ceaptha fostaíocht a chur ar fáil do ghairmithe caomhantais agus d'earnáil na tógála. Forbraíonn agus cothaíonn gach tionscadal, is cuma cé chomh beag, sainscileanna caomhnaithe agus traidisiúnta, lena n-áirítear monagaireacht iarainn, siúinéireacht, pointeáil aoil, deisiú gloine dhaite agus tuí.

Conas is féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú faoin BHIS?

Fógraítear an BHIS thart ar mhí na Samhna, agus féadfar iarratais a chur isteach go luath ina dhiaidh sin, agus thart ar dheireadh mhí Eanáir ag gabháil leis an spriocdháta. Déantar iarratais chuig an Oifigeach Caomhantais Ailtireachta nó chuig oifigeach sonraithe eile (i.e. an tOifigeach Oidhreachta nó a leithéid) laistigh de na hÚdaráis Áitiúla, a fhógróidh an scéim chomh maith. Is féidir foirmeacha iarratais a fháil ar líne ar shuíomh gréasáin na nÚdarás Áitiúil nó ar shuíomh gréasáin na Roinne tar éis an fhógra don bhliain dár gcionn. Tá iarratais ar oscailt d'úinéirí agus do choimeádaithe Struchtúir faoi Chosaint, do Struchtúir faoi Chosaint atá beartaithe, agus do Struchtúir i Limistéir Chaomhantais Ailtireachta, nó laistigh de thaitneamhacht Séadchomhartha Náisiúnta.

Conas is féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú faoin BHIS?

Faoi BHIS, is féidir idir EUR 2,500 agus EUR 15,000 a bhronnadh ar oibreacha chun foirgnimh stairiúla agus chosanta a chaomhnú agus a chaomhnú. Is féidir maoiniú suas le EUR 2,500 a dheonú freisin faoin Scéim um Chothabháil agus Deisiúcháin Mionlaigh le haghaidh oibreacha níos lú. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go gcaithfidh an t-iarratasóir a bheith in ann 50 % de mhaoiniú meaitseála a chur ar fáil d'oibreacha do thionscadal, i.e. más é EUR 10,000 costas iomlán an tionscadail, is féidir uasmhéid EUR 5,000 a bhronnadh ar an tionscadal, agus an EUR 5,000 atá fágtha curtha ar fáil trí mhaoiniú príobháideach.

Cé na cineálacha oibreacha atá clúdaithe faoin BHIS?

Féach an liosta 'Oibreacha Cáilitheacha agus neamhcháilitheacha' atá sa Treoirleabhrán d'Iarratasóirí BHIS.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach mór dul i gcomhairle le speisialtóir caomhantais atá cáilithe go cuí agus a bhfuil taithí chuí aige/aici maidir leis na hoibreacha sula gcuirfear tús leis na hoibreacha, agus ní mór achoimre mhionsonraithe ar na hoibreacha atá le déanamh a chur faoi bhráid an Údaráis Áitiúil leis an bhfoirm iarratais. Ní mór do speisialtóir caomhantais a bheith i láthair ar an láthair freisin chun monatóireacht a dhéanamh ar na hoibreacha atá idir lámha, agus beidh orthu síniú nuair a bheidh siad críochnaithe go bhfuil oibreacha déanta de réir dea-chleachtas caomhantais.

An féidir liom iarratas a dhéanamh ar mhaoiniú thar roinnt blianta?

Faoin BHIS, ní bhronntar agus ní íoctar amach ach don bhliain féilire a ndéantar iarratas uirthi, i.e. le haghaidh oibreacha a cuireadh i gcrích in 2023 amháin. Mar sin féin, is féidir le hiarratasóir iarratas a dhéanamh arís gach bliain ar mhaoiniú breise d'oibreacha leanúnacha.

Measúnú ar iarratais

Déanann na daoine ábhartha san Údarás Áitiúil measúnú ar na hiarratais, agus bunóidh siad a measúnú ar shraith critéar atá leagtha amach sa phríomhchiorclán. Ba chóir aon cheisteanna maidir leis an measúnú a chur chuig an Údarás Áitiúil

Cá bhfaighidh mé tuilleadh eolais faoin BHIS?

Beidh an tOifigeach Caomhantais Ailtireachta, an tOifigeach Oidhreachta, nó oifigeach sonraithe eile laistigh den Údarás Áitiúil in ann eolas a chur ar fáil maidir leis an scéim maoinithe, conas iarratas a dhéanamh agus maidir le spriocdhátaí, chomh maith le comhairle a thabhairt maidir le réachtáil fhoriomlán na scéime.

gov.ie/tithiocht

An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland